

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

ผู้สูงอายุ คือ บุคคลที่มีอายุหกสิบปีขึ้นไป ไม่ว่าบุคคลนั้นจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ทั้งนี้ สภาพร่างกายของผู้สูงอายุดังกล่าวย่อมมีการทรุดโทรม บางรายอาจมีโรคประจำตัว ทำให้บุคคลดังกล่าวต้องอยู่ภายใต้ความดูแลของครอบครัวและเครือญาติ ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยถือว่าเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุแล้ว ภาครัฐและเอกชนจึงได้เตรียมความพร้อมหลายประการเพื่อให้รองรับกับสังคมผู้สูงอายุ

บ้านพักผู้สูงอายุ เป็นอีกความพร้อมหนึ่งที่ภาครัฐและเอกชนจึงได้เตรียมความพร้อมไว้ และหากกล่าวถึงบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน จะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันภาคเอกชนได้มีการเตรียมความพร้อมในการสร้างบ้านพักอาศัยสำหรับผู้สูงอายุไว้ ซึ่งค่าใช้จ่ายย่อมเป็นไปตามรูปแบบของแต่ละโครงการ นอกจากนี้หากพิจารณาถึงมาตรฐานของบ้านพักดังกล่าว พบว่าส่วนใหญ่โครงการมีจุดขายในเรื่องของมาตรฐานที่มีในบ้านพัก ทั้งอุปกรณ์ภายในบ้านที่ถูกรออกแบบมาเพื่อผู้สูงอายุ หรือปัจจัยแวดล้อมที่พร้อมไปด้วยที่พักผ่อนที่มีความปลอดภัย และมีสถานพยาบาล หากเกิดกรณีฉุกเฉิน ซึ่งถือว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้ที่จะเข้าสู่วัยผู้สูงอายุในอนาคตและผู้สูงอายุ

ในทางกฎหมายพบว่า ยังมีข้อจำกัดเกี่ยวกับบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ซึ่งจากผลการศึกษาและวิเคราะห์สามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการจัดให้มีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ผลการศึกษาพบว่า แม้ว่าจะกำหนดเกี่ยวกับสิทธิในการจัดให้มีบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุไว้ แต่พบว่าปัจจุบันการจัดหาบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุต้องเป็นหน้าที่ของผู้สูงอายุดังกล่าวนั่นเอง โดยผู้สูงอายุที่ต้องการเข้าพักอาศัยในบ้านพักคนชราที่ทางภาครัฐจัดไว้ จะต้องแจ้งความประสงค์ไว้ล่วงหน้าที่บ้านพักดังกล่าว และกว่าจะถึงลำดับที่ผู้สูงอายุนั้นได้แจ้งความประสงค์ไว้ ก็ใช้เวลานานหลายปี นอกจากนี้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 (10) พบว่า ยังขาดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิทธิในการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดหาบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุเอกชน ส่งผลให้

ภาระหน้าที่ดังกล่าวเป็นของผู้สูงอายุตัวเอง และทำให้ผู้สูงอายุจะต้องเตรียมการล่วงหน้าในเรื่องของค่าใช้จ่าย หรือผู้สูงอายุจะต้องมีเงินทุนและรายได้เพียงพอในการเข้าพักในที่อยู่อาศัยนั้น ซึ่งถือว่าเป็นภาระแก่ผู้สูงอายุที่รายได้น้อยหรือบางรายไม่ได้มีรายได้ หรือในบางรายอาจไม่ได้รับความคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดหาบ้านพักอาศัย ดังนั้น ในประเด็นนี้เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดหาบ้านพักอาศัย จึงเห็นควรแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เกี่ยวกับสิทธิในการจัดให้มีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน

2) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ผลการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 13 และมาตรา 14 ไม่ได้กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์เพื่อให้มีการจัดตั้งกองทุนในส่วนของบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุเอกชนไว้ว่ามีหลักเกณฑ์ต้องปฏิบัติอย่างไร จึงเป็นการยากที่ผู้ที่ก้าวสู่ผู้สูงอายุจะสามารถที่จะเตรียมการเรื่องการที่จะมีบ้านพักอาศัยในวัยสูงอายุของเอกชนได้ เนื่องจากการที่จะเข้าพักอาศัยในบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนจำเป็นต้องเตรียม ค่าใช้จ่ายในจำนวนที่ค่อนข้างมาก การจัดตั้งกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนจึงเป็นสิ่งที่สำคัญที่ทำให้ผู้สูงอายุสามารถวางแผนและเตรียมการค่าใช้จ่ายไว้ล่วงหน้าได้ ดังนั้น เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถวางแผนเรื่องค่าใช้จ่ายและเตรียมความพร้อมในการที่จะเข้าสู่การพักอาศัยบ้านพักผู้สูงอายุเอกชนได้ จึงเห็นควรแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เกี่ยวกับการจัดให้มีกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนให้ชัดเจน

3) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุนในการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ผลการศึกษาพบว่าพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 ไม่ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการบริหารกองทุนในการจัดการและดำเนินเกี่ยวกับการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน ส่งผลให้คณะกรรมการบริหารกองทุนไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนได้ จึงอาจส่งผลให้การบริหารจัดการกองทุนขาดความชัดเจนและไม่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนมีความชัดเจน มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สูงอายุ จึงเห็นควรแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุนให้อำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนได้

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับกฎหมายต่างประเทศประกอบด้วย สหราชอาณาจักร ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐสิงคโปร์ ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายทั้งสามประเทศได้สนับสนุนเรื่องบ้านพักผู้สูงอายุเอกชน โดยมีมาตรการทางกฎหมายและมาตรฐานรองรับ เพื่อควบคุมการประกอบธุรกิจดังกล่าวและเพื่อให้การประกอบธุรกิจบ้านพักผู้สูงอายุเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้สูงอายุ นอกจากนั้น

ยังมีมาตรฐานในการควบคุมการประกอบธุรกิจดังกล่าว ส่งผลให้ผู้สูงอายุในทั้งสามประเทศดังกล่าวได้มีการวางแผนและเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่การเป็นผู้สูงอายุ และการเข้าพักอาศัยในบ้านพักผู้สูงอายุนั้น ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของค่าใช้จ่าย สถานที่พักอาศัย ทำเล สภาพแวดล้อม ที่ต้องการพักอาศัยในช่วงบั้นปลายของชีวิต

ดังนั้น เพื่อให้การจัดการเรื่องบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ โดยจะกล่าวต่อไปในข้อเสนอแนะ

5.2 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีในบทที่ 2 มาตรการทางกฎหมายในบทที่ 3 และ ผลการศึกษาวิเคราะห์ในบทที่ 4 ทำให้ได้บทข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการจัดให้มีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน

การที่พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 3 และมาตรา 11 (10) ไม่ได้กำหนดเกี่ยวกับสิทธิในการจัดให้มีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนไว้ ส่งผลให้การจัดหาบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนต้องเป็นหน้าที่ของผู้สูงอายุดังกล่าวนั่นเอง หรือหากผู้สูงอายุไม่สามารถจัดหาได้เอง หน้าที่ดังกล่าวก็จะเป็นในส่วนของญาติหรือบุคคลที่ดูแลและผู้สูงอายุ ซึ่งกระบวนการก็เช่นเดียวกับกรณีจัดหาเองคือ ต้องแจ้งความประสงค์ไว้และรอกำหนดเรียกให้เข้าพักอาศัยตามลำดับ

ดังนั้น เพื่อให้สิทธิในการจัดให้มีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนได้รับความคุ้มครอง และส่งเสริมตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 จึงเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 11 (10) โดยกำหนดให้สิทธิที่ได้รับคุ้มครองภายใต้มาตรา 11 (10) รวมถึงสิทธิในการมีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนด้วย

2) ปัญหาเกี่ยวกับการจัดให้มีกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 13 และมาตรา 14 กำหนดให้มีกองทุนผู้สูงอายุเพื่อเป็นทุนในการคุ้มครอง และส่งเสริม สนับสนุน ผู้สูงอายุนั้น แต่ไม่ได้กำหนดวิธีการและหลักเกณฑ์ เพื่อให้มีการจัดตั้งกองทุน ในส่วนของบ้านพักอาศัยของผู้สูงอายุเอกชนไว้ว่ามีหลักเกณฑ์ต้องปฏิบัติอย่างไร ส่งผลให้ผู้สูงอายุขาดการเตรียมการในกรณีที่จะมีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน เนื่องจากการที่จะเข้าพักอาศัยในบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน จำเป็นต้องเตรียมและค่าใช้จ่าย ในจำนวนที่ค่อนข้างมาก

ดังนั้น เพื่อให้รองรับกับอนาคตที่ผู้สูงอายุจะเพิ่มมากขึ้นและให้ผู้สูงอายุมีการเตรียมการในกรณีที่จะมีบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน จึงเห็นควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ

พ.ศ. 2546 มาตรา 14 โดยกำหนดให้มีกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน อันเป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีบ้านพักอาศัยเอกชนได้

3) ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของคณะกรรมการบริหารกองทุนในการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชน

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 ไม่ได้ให้อำนาจหน้าที่แก่คณะกรรมการบริหารกองทุนในการจัดการและดำเนินเกี่ยวกับกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนไว้ ส่งผลให้คณะกรรมการบริหารกองทุนไม่มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนได้ ส่งผลให้การบริหารจัดการกองทุนขาดความชัดเจนและไม่มีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงเห็นควรแก้ไขพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 20 โดยกำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการจัดกองทุนบ้านพักอาศัยผู้สูงอายุเอกชนได้